

SZINHÁZ ÉS ZENE.

Blaha Lujza ünneplése.

Blaha Lujza vasárnap töltötte be életének hetvenedik esztendejét. Az évforduló napján nyilatkozott meg legszebben a megbecsülés és a szeretet, a melyet a magyar társadalom a nagy művésznő iránt érez. Családi ünnephez volt hasonlatos a tegnapi évforduló, a melyen egy nagy, együttérző családnak, a művész- és író-társadalomnak a tagjai jöttek el a nagyasszonyhoz, hogy szeretetük és hála-juk virágaival halmozzák el.

Elsőnek Márkus Miksa vezetésével a Magyar Ujságírók Egyesületének küldöttsége tisztelgett Blaha Lujzánál. Márkus Miksa meleg szavakkal tolmácsolta a magyar ujságírói kar üdvözlését és tudatta a művésznővel, hogy az Ujságírók Egyesülete őt *tiszteleti tagjainak sorába* választotta.

Az ujságírók után a művészek klubjának, a Fészek klubnak küldöttsége jelent meg Blaha Lujza lakásán. A klub üdvözlétének Szirmai Imre és Vágó Béla volt a tolmácsolója.

Tizenegy óra után érkeztek meg Ambrus Zoltán igazgató vezetésével a Nemzeti Színház küldöttsége. A hatalmas deputáció, a melyben résztvett a színház valamennyi művésztagja, alkalmazottja és munkása, nagy föltűnést keltett az utcán, a melynek közönsége csatlakozott az ünneplőkhöz. Blaháné lakását és a ház lépcsőházát is megtöltötte az ünneplő tömeg, a mely lelkesen tüntetett a nagyasszony mellett. A Nemzeti Színház és a magyar színi-társadalom nevében Ambrus Zoltán üdvözölte Blaha Lujzát.

A küldöttségek sorát kiegészítette az államrendőrség deputációja, a melyet Geguss Dániel rendőrtanácsos vezetett a művésznő elé, nemkülönben a Színművészeti Akadémia, a melynek hódolatát egyik növendék tolmácsolta.

Az előszóval, ajándékkal kifejezett jókívánságokon kívül a táviratok és levelek hosszú sora köszöntötte a jubileumot ülő művésznőt. A többi között Rákosi Jenő is levelet intézett Blaha Lujzához. A levél így szól:

Kedves Lujza, remélem, várod tőlem ezt a pár sort. Ellenben én nem várok feleletet, mert azt hiszem, nagyon el leszél foglalva s én tudom, hogy a mi kettőnk barátsága nem attól függ, hogy levelet cserélünk-e vagy sem. Magunk se vagyunk már fiatalok, a barátságunk is régi. De én fiatalon viszem magammal oda, a hova már bizony vágyom, mert már sokan is várnak ott rám, a kiktől fájdalmas volt megválnom és itt öregségemre olyan világot értem meg, a mely egyenlő a sötétséggel ránk magyarokra nézve.

Kedves Lujzám, most sokat hallok szóban és ünnepi beszédben és olvasod írásban is, hogy miye voltál és maradsz te ennek a nemzetnek és hogy milyen érdemeid vannak. A munka nagy részét, és pedig tán a szebbiket, együtt végeztük. A mai nehéz napokban, látva a szétmarcangolt, vérző országot és azt, hogy az emberek csakugy hejehujáznak, mint boldogabb időkben, föltámad néha a kegyetlen gondolat bennem, hogy érdemes volt-e? Nem fujja-e szét a világ vihára, a kor pusztító lehellete azt a dombot, a melyet az előző nemzedék, melynek a kezében te egy virágszál voltál, szemenként hordott össze lelkes munkában? Te egyszer leirattad magadnak velem Magdolnából a mondatokat a Husz évről. Istenem, husz év! Milyen iszonyú soknak látszik, ha előre nézünk és milyen kevés, ha hátra tekintünk abba, a mi volt. Pedig mi minden van a hátunk mögött, ha hetven évesek leszünk.

Gondold el, te kedves ajándék, a kit az Isten adott nekünk, gondold el, ha mind az az ember, a ki téged látni és hallani tudott, most mind egyszerre egy csomóba verődnek! Micsoda rémes tömeg! És gondold el, ha mindaz a taps és éljenzés, a mely feléd szállt az életben, most egyszerre megharsanna! Hány Jerikó falának kellene e rémes koncerttől leomlania? És gondold el, ha mind az a virág és koszorú, melyet lábad elé raktak és pazarul rád szórtak, most egy halomban feküdnék előtted? Ha láthatnók, azt kellene hinnünk, hogy az összes paradicsomi édenkert minden virágát kifosztották érted. És ez csak a dicsőség. Hol van a munka! Mert a közönség csak azt látta és csak azon ittasult. Mi a munkát, a gondot, az izgalmat, a félelmeket, a keserűségeket is tudjuk, a melyeket a fény, a ragyogás, a dicsőség takart.

Most már minden elmúlt. Visszahozhatatlanul. De talán megmarad, a mi hatása, eredménye volt munkának és dicsőségnek. Boldog vagyok, hogy mindennek a napsugaras ragyogványa most még egyszer rávilágít a te kedves fejedre, arcodra, alakodra és a régi szeretettel üdvözöllek. Rákosi Jenő.

A levelek között volt egy, a mely Kiss Józsefnek Blahánéhoz intézett kedves versét rejtette magában.

Blaha Lujza ünnepléséből kivette a részét a Színigazgatók Szövetsége is. A szövetség Faludi Jenő dr. indítványára elhatározta, hogy tizenkétezer korona évjáradékot ajánl föl a művésznőnek és ezt az összeget minden évben, szeptember ötödikén adják át. Az első évi járadékot Beöthy László és Faludi Gábor ma délbén adta át Blaha Lujzának. Az a vágy, hogy a művésznőnek öreg korára biztosítsák a nyugodt, gond nélkül való életet, más testületek részéről is telt alakban nyilatkozott meg. A Lipótvárosi Kaszinó és a Fészek Klub tíz-tízezer koronát ajánlott föl. Sipőcz Jenő polgármester a főváros ajándékképpen élelmiszerekkel megrakott virággal földiszitelt ládát küldött a művésznőnek, a Nemzeti Színház művészei pedig akciót indítottak, hogy Blaha Lujza balatonfüredi villáját visszavásárolják.